

PREKMURSKI GLASNIK

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
v MURSKI SOBOTI, Aleksandrova cesta 67.
OGLASI STANEJO ZA 1 mm VIŠINE
IN 80 mm ŠIRINE K 1.—

Izhaja vsako nedeljo.

Posamezna številka velja **2 kroni.**

NAROČNINA: ZA CELO LETO — 80 K
ZA POL LETA — — — — 40 K
ZA ČETRT LETA — — — — 20 K
ZA 1 MESEC — — — — 7 K

Demonstracije.

G. Ivan Rengjeo je v zánjnoj numeri toga lista istino pisao, kak právi, da so „madžaroni bili glávni hecari pri zánjni demonstrácijah. Najbole so agitirali za demonstrácije ljudjé, šterim dobro ide, šteri dosta žitka májo, pa bi lejko zadovolnivi bili, ka živéjo v lepom miri. Kaj fali Kühári, Hodoščeki, plebánosam pa fiškálišam? Slednji bi morda mogli meti vzrok za svojo nevolu, ár jim zdaj ni je dovoljeno, ljudem kožo dolj dretí, kak bi ščeli, pa si za pár lejť zidati palače. Ali to je v veliki hasek ljudstvi, pa tudi fiškáliši zdaj ešče vsigdár dosta zaslužijo.

Vsi ti hecarji so nej šli v boj iz idejálnih cilov, oni so samo za sébe ščeli hasek réditi, ljudstvo pa tá ponúcati za svoje kmične cile. Či pitaš enoga ali drugoga teh hecarov in kvárlijivcev našega ljudstva, ka njemi fali, ka je nej zadovoljen, pa ti ne vej odguča. Tem trbej pokazati moč, velávo držáve, ka nede šteri mislo, ka se lejko vsaki sobočki fiškáliš z državov špila.

Mi smo že dosta pisali in gučali od toga, ka trebej včiniti v Prekmurji v vérstvenom poglédi. Želeli smo, ka vsi Prekmurci vküper gorstopimo z našimi vérstvenami potrebami in čüli do nás gospodje na vládi. Gda bi pa trebelo delati in gorgorstopiti, so vsi tisti madžarski hecari falili in ostali domá. Njuva peklenska želja je bila, ka bi ljudstvo vsigdár nezadovoljnivo bilo, ka bi sami lejko bole svoje sebične cile spunjávali. Či bi tej ljudjé mogli, bi učinili, ka bi Mura most pri Dokležovji odnesla, samo naj bi Prekmurci ešče bole bili zaprejtí od sveta.

Žalostno delo oprávlajo med nami tej ljudjé, záto pa trebej, da se ednok odločimo proti njim in sami narédimo réd med nami.

Nam ešče dosta trebej pa vküpdržati, ka spráavimo Prekmurje na tisti stáliš, šteri njemi ide, kak obmejna krajina. Perse, brezi našega sodelüvanja vláda nemre znati za naše potrebščine. Dosta smo té zahteve že jávili, ništerne so bile posluhnene, druge pa nej. In ránč té potrebe, kak nam jih vláda do sedaj je ešče nej sprimila, so bile vzrok, ka je marsikak naš Prekmurec šou v pondeljek med demonstrántne in kričao proti Jugosláviji.

Nájoprvim je vprašanje železnice M. Sobota—Hodoš. Dosta smo že od toga pisali, na shodaj gučali, prošnje notri dáli, obá gg. ministra, kak sta tú bilá, smo oprosili za to železnico. In v istini se je ednok že vóvidlo, kak da železnica de šla. Že so začeli poprávljati progo, delavci so vküp prišli, šteinkol je bio küpljeni, v Ljub-

ljani so te odločili, ka železnica Sobota—Hodoš more voziti. A naednok pride ukáz iz Zágreba, ka železnica nede vozila. Či bi gospodje pri železniški direkciji v Zágrebi malo pojma meli v naših neprilikaj zavolo toga, ár železnica ne vozi, bi se náčiše odločili. Oni ne pomnijo, kelko má človek z Goričkoga stroškov in kelko časa zgübi, gda more v Soboto hoditi. In vsakši človek dnesdén poseo má v Soboti, gde so vsi urádi za dve tréjtino Prekmurja, birovija, okrajno glavárstvo, davčni urád in drugo. Sobota pa tudi velki kvár má záto, ka železnica ne vozi. Obrtniki, kak bautošje slabe küpčije delajo, ka ljudstvo nemre tak lejko v Soboto priti. Celo vérstveno življenje dve tréjtin Prekmurja je kvárno zavolo stojéče železnice.

Dosta trüda je trebelo, ka smo dobili pripravno železniško zvézo z ostalo Jugoslávijo preko Dolnje Lendave—Čakovec. Na naše ponovne prošnje so nam dovolili opeldánske vláde tak, da máš v Čakovci takoj zvézo z vlákom na Maribor in Ljubljano. Veséli smo bili tega, a naše veselje je bilo prezgodnje. Kak Lendavski vlák v Čakovec pride, je že vlák v Prágersko odišao pred pár minutami. Čakati moreš 12 vör na drugi vlák. Či pitaš, zakoj volo je vlák na Prágersko zamüjen, dobiš odgovor: Lendavski vlák je meo zamüdo, či samo pol vöre. Mi pa vidimo, da tú ni vse v vrédi. Čisto lejko bi bilo, da bi vlák odišao iz Lendave dosta cajta zgodaj. V Lendavi bi se na kolodvori malo potrudili, nej delali tak počasi kak vsigdár vidimo, pa bi bilo vrédi. Ali ni to kákša sabotáža? Odločno zahtevamo, ka se tomi réd naprávi, tak ne sme dale iti kak ide zdaj. Či so zdajšnji železniški urádniki, od šterih vsefelé čüjemo, nej na mestí, naj se jih odstávijo pa druge nastávijo, šteri dosta dobre vole májo.

Rávno v pitanji prometa je dosta nevole v Prekmurji. Z dobrov voljo se tomi lejko odpomogne, záto opozárjamo na te stvári merodájne činitele, ka naprávijo réd.

Z birovijov vsakši človek ednok poseo má. Či je birovija daleč, moreš tá iti, pa potrošiš dosta penéz in zgübiš dragi cajť. Skrb držáve more biti, da gorpostávi birovije na takša mesta, gde ljudstvo najbole de pomágano. Že celi čas se borimo, ka naj pride birovija v Križovce in Gornjo Lendavo, v Mursko Soboto pa okrožno sodišče, štero je zdaj v Maribori. Naše prošnje dozday so nej rešene, či ránč bi to nej koštalo dosta. Ljudstvo bi se pa mnogo odpomoglo. Brezi birovije ni rédnoga vérstvenoga življenja, dokéč niso ljudjé angeli. Záto more držáva to pitanje brezi odloga v hasek našega ljudstva rešiti.

Dosta nevole je tudi zavolo toga, ár so naši delavci, šteri so prišli iz Madžarske z dela, za silje, kak za svoje pláčilo, mogli vámo pláčati, gda so domo pripelali. Šteri skoz poletje na delo ide, ide záto, ár domá nema zadosta krüha, pa njemi trebej živeti. Za pláčo dobi silje. Cloveško bi bilo, ka bi se od toga silja nej pláčala váma, ár to je nej nikši kšeft. Naše carinarne pa so pobrále vámo, da zákon o carine ne pozna oprostíti od váme. Ali tú v Prekmurji jestejo posébné prilike, pa bi trebelo na té ozir jemati. Zavüpamo se, ka de se tomi tudi odpomoglo, tudi naši siromáki morejo živeti.

To so ništerne od mnogih nevol, štere mantrájo nás Prekmurce. Té trebej odpaviti, pa de ljudstvo zadovolno in madžaronski hecari nede meli uspeha. Mi želejmo mirno in redno življenje, ka se moremo vérstveno razviti in odpomočiti. Dosta je bilo dozday nemira in nestálnosti, v kvár nam všém. Na novo delo in življenje idemo, pa vküp zvráčimo težke rane, štere je zasekala svetovna bojna.

Do dvanajst,

pa nikaj dalje se glasi bojniklic iz Črenšovec. Pa dobro, pokimajmo z glavo, obenem pa junaško požrejmo tudi bridki odgovor na pitanje: pa zakaj pač do dvanajst? Dozday smo navajeni bili vse kar iz Črenšovec izhaja s posebnim merom meriti, z merico, na šteri je označeno, da jo je potentiral klerikalna stranka. Števši te bojniklic smo zopet ségnoli po to čudovitno merico, ali čüjte čüdo gospodi in gospe: te bojniklic se ne da potisnoti v klerikalno posodo. Pre velika je ta čüdica, pa obenem premala, pač s štere stani jo gledamo; glede farbe je pa čarna, čarna in žalostna, kak tisti prapor, na štero bi naši sovražniki zapisali: Prekmurški Slovenci, obsojeni ste na smrt!

Čüje se, da Črenšovci, to so gospod župnik v p. Klekl, naš narodni poslanec. Nešterni te črenšovski bojniklic celo na njuv rovaš zapišejo. Mi pa ki smo v političnem nasprotniku tudi se navčili poštvati zaslužnega Slovenca, se kar obračamo naprej in nazaj in pravimo: te bojniklic nemre biti Kleklov, te bojniklic je rojen v možganih ništernoga mladega in nerazsodnega pomogača šteri bi vreden bio da mu ravno črenšovski oča potegnejo parkrat čez prazne in navdüşene glavice.

Novine pišejo namreč, da starši le do 12 leta pošljite svojo deco v šolo; dalje pa če de vse naglavičko stalo, pa tudi ne. Če do vas kaštigali, se nepokorite, ker po tú veljavnom madžarskem zakonu bi vaše kaznovanje brez pravne podlage bilou.

O Bog moj, takšo zaslepjenost! Britko se tožimo gospod naš narodni poslanec, da Vas za enkrat ne poznamo. To je popolnoma drugi glas

kak tisti šteri se glasi iz Vašega članka: »Kaj pomeni rešenje?« Tisti članek je pravi sin verujočega dobrega Slovenca, te bojniklic je pa zanižanje cele Vaše prošlosti.

Nevórnjemo, da bi se spozabili v Črenšovcih na to, da je bojna bila, da je boljsevizez gospodaro po našem kotičku, da je prevrat in potem organizacija slovenske uprave in šole mnogomnogo časa vkradnolo v šoli od poštenoga prosvetnega dela. Naši mlajši, pač od 10 do 14 let stari so bilij tisti ki so največ pogrešali delujočo šolo. Iza silo si zapišejo nekateri ime, drugi pa ravno tak za silo či preštejo nekaj vrstic iz molitvenika. To je vse njuvo znanje. Da je pa to malo, oj premalo, o tem so Črenšovci tudi prepričani ravno tak kak mi, ki žalibog nemremo šteti v čast, da nam tak dolgo časa boli zaostalost naših rojakov. Tem zaostalim mladičem bi pomagali s tem če je povejmo resnico, silimo v šolo. Tej bi si pridobili v šoli to minimalno znanje brez štere je narodno življenje in sploh življenje našega novoga zaroda vteškočeno, če ne celo vnmogočeno. Bojniklic iz Črenšovec ne moti našo domačnost, moti in ogroža pa bodočnost. In to je vzrok zakaj se naslovi to svarilo pač na črenšovsko centralo naših voditeljev.

Splošno znano je mnenje Črenšovcarov v zadevi naše današnje šole. Ne so zadovoljni z njo, bi lejko zapisali na kratko. V učitelji ni so verni krščeni in vzgoja v šoli je nej versko-uravna, to je njuvo mnenje. Menda gre za nepokvarjenost mladih duš in zato se je narodil te bojniklic? To razmišljanje je tudi napačno, ker če je naša današnja šola ne prvovrstna verskonravna vzgojiteljica, se lejko razmi, ali da je narodna primerjajoč jo z madžarsko šolo to pa nemre tajiti živa duša. To bi pritrdili celo vogri sami, menda gospod Mikola tudi. To bi pa ravno neverjetno bilo, da v Črenšovcih je prva vóra in še le potem pride narodnost. Ker če za to gre, potem Madžarska ima prvovrstno organizacijo in sredstva za širjenje versko-nravnega mišljenja, torej narodno prebujenje in prekmurski prevrat sta odveč.

Bió bi ešče eden vzrok s šterim bi lejko vtemeljili gospod naš narodni poslanec svoj bojniklic in to je če bi se najšli učitelji šteri posebno veselje najdejo v tom da bi s štrofanjem denar izstiskali iz naših rojakov. Te opominjati, čez te potegniti bi šteli gospod poslanec?

I tak je velika Vaša pomota. V tem oziru je tudi boljše sredstvo napisati kratko dopisnico na naslov gospoda Jurkoja »velikoga demokratskega ravnitelja — kak pa ogrozati bodočnost naše mladine.

Tretji vzrok rojstva tega klica bi bito, potegnoti čez učiteljstva, štero kak se pravi previsoko nosi svoj greben. Neoziraje se kama vdarimo, kje ranimo, pa vdariti med nje le zato ar so učitelji, politični nasprotniki, to je tudi na dvestrani ostra nož. Te nož vreže naprej, pa vreže nazaj.

Vučiteljstvo je danes del državnega stroja, njuve rane nosijo ogromno breme: odgovornost za narodno bodočnost. Tega se zavedajoč menda ne bo popolnoma prazni krik, če povemo: branili mo se. Zoper noža z nožom, zoper zaničevanja z ravno takšimi sredstvi.

Ali pustimo, Črenšovci nej so grošni, mladi pomagač petelinček je poizkusil »kukoriku« — pa zato je da se ljudje smejejo. P.

Nájbole in nájbole
varno hrániš svoje peneze,
či jih dáš v državno posojilo.

Prebivalstvu Prekmurja!

Dogodki zánjni dni mi čisto kažejo, da ščéjo brezvestni hujskáči vzbúdití pri nerazsodnom prebivalstvu dvomlivost, ali ostáne Prekmurje pri Jugosláviji ali bi znalo znova nezáj pripadnoti k madžarskoj držávi.

Da obvarujem naše prebivalstvo pred nedoglednimi posledki, naj slúži šúrki občnosti v znanje, da pripádne Prekmurje po trianonskoj mirovnoj pogodbi Jugosláviji. Razmejítvena komisija, ki zdaj vöposlúša obmejne občine, má samo to nálogo, da v poteki zdajšnje demarkácijske linije naténko določi stálne državne meje i pri tóm vérstvene potrebe obmejni občinarov v račun vzeme. Komisija sme samo poedna imánja ali tej tále, poedne šume, stúdenca, hiše, šole, pokopališča itd. prisoditi na edno ali drúgo strán, celou níkak pa nej cele občine.

Silno i zaistino opominam prebivalstvo, naj ne verje lažnijvim agitátorom. Pazite se vsákše nadalne demonstrácije. Komisija poslújne samo po 6 zavüpnikov obmejni občin, šteri so tisti dén posebno pozváni. Vsém drúgim je pred komisijo priti prepovedano i de vsakši po postávi ostro kaštigani. Dám na znanje, da predpiše postáva od réda i obvarvanja držáve za protidržávna dejánja smrt ali vozo do 20 let.

V znanje naj Vam slúži, da tudi nájvékše manifestácije pred razmejítvenov komisijov nemajo níkšega vpliva na delo ali postopanje komisije, ki je absolutno vézana na določbe trianonske mirovne pogodbe, podpisane poleg Jugoslávije od vsej velevlásti i tudi od Madžarske. Ponovno konštatiram, da nema razmejítvena komisija níti nájménši drúgi pravíc, kak v poteki zdajšnje demarkácijske linije naténko določiti stálno državno mejo.

Námen toga opomina je, na znanje dati prebivalstvu istino i nej dopústiti, da bi prišli nedužni v kaštigo, lažnijvi agitátor i hujskáči bi se pa v právom cajti skrili pred zasledüvanjom.

Vodíteo uráda:

Lipovšek s. r.

Shodi

»Samostojne kmetijske stranke«
v Gornji Bistrici in v Beltincih.

Poslánci »Samostojne kmetijske stranke« so si nadeli nálogo, da ponavčijo kváterni tjedem stáliše prekmurskoga kmeta. Da se na lici mesta prepričajo s težnjah in težávah Prekmurcev, kajti v svesti so si bili, da je Prekmurje pokrajina, v šteroj ni vládala za časa ogrske uprave nej v národnostnem, nej v gospodárskem in nej v političnem oziru volja národa. In tudi dnes se púščajo ogrskim mogotcem preveč svobodne roké, da agitirajo po Prekmurji v madžarskom dúhi in obenim odirajo naše kmete pri sklepanji kúpčij.

Na shod v Gornjo Bistrico je prihitelo mnogo kmetov, ar so že z ljutomerskega nedeljskega gyülejša čúli, da pride med Bistričáne poslanec Drogenik po stáni kmet, šteri zná vedno in povsédi brániti pravice kmetskoga ljudstva. Zategadelj so njemi bili hváležni, gda je v preprostih rečámi označio náloge kméčkoga stána v držvi. Kmet naj se združí, naj se organizira, naj začne misliti s svojov glávov in naj se ne ukloni níkomi več, temveč naj skúpno zahteva vse pravice, ki njemi idejo po naravnih in državnih zakonaj. Agrárna reforma se more izvesti, ar do zemljé má pravico tisti, ki jo obdeláva. Izvoz živine je dovoljen, za-

tegadelj naj se kmetje ne pustijo strašiti do ráznih mešetarov, štero trdíjo, da túhinski kúpci ne smejo pri nás kúpivati živine. Izvoz živine je po sklepi ministerskega sveta prost in vsaki urádnik oziroma človek, ki bi ščeo prepričati izvoz živine, bo ostro kaštigani. Nadalje je razumljivo, da je velki vzrok prekmurske nezadovoljnosti pomanjkanje prometnih sredstev. Poslánci kméčke stranke delajo na to, da se začne že na sprotolje réditi železnica Ormož—Murska Sobota. Uvideo je tudi potrebo regulácije Mure, štera odnáša vsako leto plásti, ter správlja mileno kmetsko ljudstvo ob krúh, domove in kmetije.

Za Prekmurje se ni v nobenem oziru brigala ogrska uprava mágnátov, šteri niso meli in tudi niso ščeli meti nej srca nej rok in nej razumevanja za težnje in težáve Slovencev. Zategadelj se nam ni trebej bojati ogrskih zástav, ni kričov »éljen Magyarország«, kajti ántántna komisija naj samo pogléda gospodárski in socijálni položaj tukajšnega ljudstva in prepričala se bo, da madžarska vláda, štera je pustila telko vrstov let namileno ljudstvo v právom süženjstvi, nima níti nájménše pravice do uprave teh pokrajin. Kmetje so med govorom poslánca navdüšeno kričali »mi ne dámo naših lendavskih goríc, mi ne odstopimo níti grúde naše zemlje — liki naša meja je tam ob Rábi in Monoštri za več jezero ljudi so nás preváрили v trianonski pogodbi, preváрила pa nás ne bo razmejítvena komisija s samovolnim določánjom mej.«

V istem smisli in ob lepi udeležbi se je vršio v tork shod v Beltincih. Na tem shodi se je zlásti razprávljalo o kúpčiji živine. Kmetje so prosili tov. poslánca Drogenika, da naj poskrbi, da pridejo túhinski kúpci po véseh kúpivati živino, šterega pa dnes ne morejo delati, ar tukajšni bogatáši probajo z dopústnimi ali pa tudi z nedopústnimi sredstvi prepričati, da ne pridejo kmetje v stik s kúpci iz tújine. Na obeh shodih se je sklenilo, oziroma so se izrazili kmetje za sledeče želje in resolucije:

1. Odločno protestiramo, da se odstópi samo grúde naše zemljé v hasek Madžarov. Uveljaviti se more trianonska pogodba, štera nam je že itak začrtala meje v naš kvár.

2. Zahtevamo, da se na temelji ustáve ustanovi mariborska samoupravna oblást z voljeno oblástno skupščino in z vsemi nji po ustávi pripádajočimi pravícami. Območje mariborske samoupravne oblásti naj obséga celotno ozemlje bivše naše Štajerske s Prekmurjem in Mežiško dolino. Ostro protestiramo proti kakšojkoli vetrepitvi poedinih okrajev in krajev od te oblásti in to iz državnih, ekonomskih, kulturnih in socijálnih vidikov.

POLITIČNI PREGLED.

JUGOSLÁVIJA. Král Aleksander I je ešče nej prišo v Beográd, liki ešče živé v Parizi. Beteg njegov njemi ešče ne dovoli odpotúvati. — Parlament je vkúp pozváni na 20. t. m. — Razmejítvena komisija za mejo začne v krátkem pálik svoje delo.

MADŽARSKA. Antanta je ultimát poslála Madžarski, ka more Zapáдно-Ogrsko prekdati Austriji do 3. t. m. Či nede spunila, de antanta proti Madžarski šla. Madžarska je oblúbila, ka de zahtevo spunila. Čújejo se glási, ka Madžarska mobilizira. To je pa nej istina, kak Madžari tudi sami potrdijo. Madžarska si nanč ne vüpa resno misliti na vojno, ar zná, ka v tem slučaji zgúbi ešče tisto malo, kak má.

ČEHOSLOVAŠKA. Predsedn. republ. Masaryk je potúvao po Slovaški. Vse ljudstvo, Slováci, Nemci kak Madžari so ga lepo sprejeli in pozdravili, ar so veselí, ka živé v slobodni demokrátiski držávi. To potúvanje je dosta hasnilo, ka se državna misao med Slováci podigno.

RUSIJA. Boljševiki so nej sprejeli pomoči Europe, da bi poslala živež ruskimi narodi, šteri zavolo lakote umira. Pomoč bi naj hasnila cejlomi narodi, nej pa so samo boljševiki. Slednji pa samo za svoje bande skrb májo, zato so nej dovolili pošteno preskrbo vsem ljudem glih.

NOVICE

Podpišujte državno posojilo. Či plačaš na državno posojilo 1000 K. dobiš za to na leto 70 K. intereša. Či ga dáš v kaso, dobiš za to na leto največ 40 K. intereša. Či pa ga máš domá, nemaš nikakši interešov, pa tolvaji ti lejko peneze odneséjo! Zato daj svoje prišparane peneze v državno posojilo, država ti za te peneze garantira s cejlím svojim imetkom. To državno posojilo de se tudi ponúcalo za železnico Sobota—Ljutomer—Ormož, štera se začne réditi na sprotoletje 1922.

Uradni dnévi okrajnega glavárstva se bodo vršili vsak mesec po enkrát v G. Lendavi, Križavcih in Turnišči. To je odločila pokrajinska uprava za Slovenijo v Ljubljani. Natančneje peročamo v prihodnji numeri.

Žaljenje Njegovega Veličanstva Kralja! Okrožno sodišče v Mariboru je kaznovalo Lutar Štefana upravitelja opekarne v Pucincih in Karola Voglerja ml. trgovčevega sina v Cankovi radi žaljenja Njeg. Veličanstva Kralja Aleksandra. Zakrivila sta pregrešek po § 104 srb. k. z. s tem, da sta na razglenico, ki je predstavljalo Njeg. Vel. Kralja Aleksandra, prilepila dve znamke na obe strani glede rekoč: »Tako, da bo triglavni, i da bo lepše ven videl«. Obsojena sta bila prvi na 8000 K. den. glob in drugi pa na 6000 K.

Dr. Kiss Henrik, mursko-sobočki izraelitski rabinar je bio že v začétki toga leta postávljeni za višjega rabinarja v Novisad. On je že tretji, ki je od etec tak lejpo napredovao. Prvi je v Breslau, drugi pa — v naši krogaj dobro poznáni dr. Frank — na Reko sta bila pozvániva za višjiva rabinarja. Dne 18. septembra je bila častna seja, na šteri je g. dr. Geiger Arthur predsednik izr. verske občine slobod vzeo v iméni fárnikov od vrloga odhájajočega dihovnika, ki je skozi osem let svojo službo častno izpunjavao. — Zdaj prázno mesto rabinarja je že vóspisano i je okr. glavár do té čas, dokéč to mesto se ne spuni, imenuvao za vodstvo matične knjige g. dr. Geigerja, kak predsednika izr. verske občine.

Javna prošnja na automobilsko podjetje v Murski Soboti. V interesu potujočega občinstva bi bilo zelo umestno, da se napravi v mestu M. Sobota še ena postaja, eno postajališče in to v bližini uradov, kakor sodnija, pošta, davčno oblastvo, bolnica! To postajališče bi bilo najumestnejše na križiču ceste proti bolnici, na trgu pred rimokatoljsko župno cerkvijo ali pa pred pošto. Ker se poštni urad itak skoro preseli v nove prostore v dr. Cifrakovo hišo, bi gotovo bil naprimernejši prostor za postajališče automobila, kakor gori navedeno, pred farno cerkvijo! Ta konec mesta M. Sobote je najbolj frekventiran, že z ozirom na tu se nahajajoče urade, bolnico in železniško postajo in bi bilo potujočemu občinstvu gotovo izredno ustrezno in postreženo. Menda za to ne bo posebnih zaprek. Toraj, prosimo!

Gospodinjski tečaj v Beltincih. Pri šolskih sestrah v Beltincih vrši se gospodinjski tečaj od 15. oktobra do novega leta za deklino, štere se ščéjo navčiti kúhati, peči, šivati, peglati i druga za dekline i ženske potrebna dela, da postanejo dobre gospodinje. Starišje, ne zamúdite te lepe prilike. Letos je že bio en takši tečaj i se je jako dobro obneso.

Hodoš. V četrtek, 22. septembra so ništerni domači fantje napádnoli po noči vojáke — graničáre. Eden voják je bio v nevarnosti pri tom napádu, pa je mogao streljati. Dolstreljen je bio eden domači fant. Zao je za mládo življenje, štero je uničeno kak žrtev hecarjev.

Smrtna nesreča. Preminoči teden je prišeo pod auto, kak vozi iz Maribora v Radgono, nekši glúpi človek. Njega je auto do smrti povozo.

Griža. Té grozni beteg razsája po Sloveniji in doségne dosta smrti žrtev. Zádnejem časi razsája tudi okoli Beltincev in po sosedni vésih, pa tudi v vesnicah pri granici. Spomrlo je že dosta ljudi. Najbole se obrániš toga betega, či variúješ čistoto in živéš samo dobro skúhane jedila, sád pa more biti olúpljeno.

Krivce zádnjih demonstrácijs iščejo slovenski listi. Nájdejo jih v sobočki upravni oblásti. S tem pa delajo krivico, ki izvira bržčas iz nepoznanja razmer. Sobočka upravna oblást je v dobrih, sposobnih rokah, či bi mejla proste roké, ne pa vezanih po ráznih ljubljanskih gospodih, bi demonstrácijs ne bilo. Vsak predlog, šteri pride od etec v Ljubljano, se prebrné s pomočjov tega ali ovoga uplivnega gospoda. Na té način je zrased ništernim domačinom grebén, ki si dovolijo vse, tudi napáde na državno oblást. Či se bo kaj po pondeljkovih skušnjah v tom oziru spremenilo in izvedli ponovnokrát stavljeni in utemljevani predlogi v osebnih in gospodarskih vprašanjih, nede več povoda za skrbi.

Rekord žurnalistične nesposobnosti je doseglá »Jugoslávija« z dne 27. 9. 1921, ko piše: »In učitelj Š. ? Dolgin slok, usta široka do ušes, postava kot Judež lškarijot, je vzbujal splošen posmeh in požrl mnogo zbadljivk«. Ali ne kaže to dopisnikovega nagnenja do delikta, ki je bil predmet tožbe Pesek ca Klemenčiča ?

Ogenj. V Rušah pri Maribori je zgorelo ednomi posestniki gospodársko poslopje, zraven pa do 300 q sená. Slednje je najvékša škoda, da je sená vsepovsédi trnok malo.

Smrtna sodba. porota je obsodila na smrt na vešalah (gauge) Krala Živko, šteri je svojo ženo umoril.

Tihotapec streljen. V Žireh na Gorenjskem je ščela družba tihotapev na Italijansko prekspraviti tobák, kávo ter srebro — druge peneze. Financari so jim protistopili, a so tihotapci začnoli z njimi boj. Eden tihotapec je bil ustreljen pri tem.

Fond za občinske tájniké. Čuje se, da je ministerstvo finance dovolilo fond za občinske tájniké. Najvékša težáva je tak premágana, vúpamo se, da se zdaj že v krátkem bodo namestili obč. tájniké, ki že blizu pol leta čakajo na to namestitev.

Rezultát ljudskega štetja v Sloveniji. V dnevaj je bio ministri za socijalno politiko predložen izid ljudskega štetja na ozemlji slovenske pokrajinske uprave. Vseh prebivalcev je en milijon 56 jezer 464, med njimi je po materinskem jeziki 985.155 Slovencev, 10.721 Srbohrvatov, 4196 drugih Slovánov med njimi največ Rusov in nekaj Čehov; Nemcev je 39.631, Madžarov 14.897, Italijánov 680, dalje 23 jezer 63 tújinskih državljanov in 16.454 »neodločnih«. Med tújinski državljani je večina Avsirijscev in nekaj Madžarov, nekaj Čehov in vsi Rusi, med neodločnimi so šteti vsi oni begunci iz Primorja, pri šterih ešče pitanje opcije in džávljanstva ni urejeno, ter znatno število Nemcev, ki se ešče niso odločili, da »odidejo. Po veroizpovedanju mámo 6627 právoslávnih, 501 grškega katolika, 27.253 evangeljskih, 650 muslimánov, 946 izraelitov (samo v Prekmurji nad 600!), vsi drugi so rimski katoliki. Ti rezultáti se predhodni. Revizija prinesé, ešče neke korekture, ki pa niso bistvene in ne izpreminjajo obče slike. G. minister za socijalno politiko je naročio, da se morejo definitivni rezultáti čimprej uradno objaviti.

Zbirajte pečke od sadja. Da moremo dvigniti naše sadjarstvo, treba je med drugim, da skrbimo za drevosni naraščáj. V té svrhu pripravljá

se v Murski Soboti posebna drevosnica, ki bi pozneje naj zalagala celo Prekmurje s sadnim drevjem. Že v toj jeseni zasejale se bodo večje površine z jabolčnimi in hruševnimi pečkami. Kdor jih ima, naj jih odda pri *upravi grada v Murski Soboti*; za 1 kg. pečk (jabočnih ali hruševih) plača se 30 K. Zbiranje pečk bo lep zaslužek za našo mladino.

Razglas. Vinogradniki se opozarjajo na čl. 8 točka a pravilnika o trošarini na vino, (Uradni list z dne 17. 9. in 17. 11. 1920 št. 338 in 426) ki določa, »da so producenti vina sicer oproščeni plačevanja trošarine, v kolikor ne izvršujejo gostilniškega obrta ali drugačne prodaje vina na drobno — razen če ga morda prigodno točijo pod vejo — in tudi ne izvršujejo obrtne prodaje na debelo, za množine vina lastnega pridelka, ki jih porabijo zase in za svoja gospodarstva: *kontrolé pa tudi ti producenti niso oproščeni.* Producenti vina — tedaj vsi vinogradniki so torej dolžni prijaviti tekom 24 ur svoj svakokratni pridelek, posebno pa tudi oddajo posameznih množin pridelka in vsak eventualni prejem tujega vina oddelku finančne kontrole po občih pravilih tega pravilnika. Samo odzemanje vina lastnega pridelka zase in za svoje gospodarstvo jim ni treba naznanjati. Finančna uprava prosi vse občinske in župne urade, da ta razglas na običajen način ljudstvu razglasijo, da se obvaruje producente pred kaznijo, ktera bi jih zadela, če bi svojih zalog lastno pridelanega vina ne prijavili po predpisih.

Darovanje. Za Jugosl. Matico je darovala gdč. Milka Počkaj 40 K. Hvala!

Razglas. Po točki 26 čl. 83 taksnega in pristojbinskega pravilnika z dne 20. 7. 1921 št. 10760 Ur. list z dne 30. 8. 1921 št. 268 kos 104 se imajo vse enote (igre) kvart in domin, kar se jih nahaja dne 1. septembra 1921 v državi, iznova žigosati in razlika v taksi 10 (deset) dinarjev se mora plačati najkasneje do 1. oktobra 1921. V Sloveniji bode izvrševal to žigosanje davčni urad za mesto Ljubljana. Lastniki kvart in domin morajo v svrhu žigosanja donesti pismeno nekolokovano prijavo, v kateri imajo navesti, koliko že rabljenih in koliko še nerabljenih iger kvart in domin donesejo v žigosanje. Prijave napraviti posebej za že rabljeno in posebej za še nerabljene kvarte in domine. Še nerabljene nove kvarte po trgovinah in pri zasebnikih, za katere se je že poravnala taksa po tačasnih predpisih, se bodo žigosale in opremile z takso po točki 3 in 4 čl. 83 taksnega in pristojbinskega pravilnika na ta način, da se bo udaril žig pod prejšnji žig in sicer tako, da se na tem mestu zavoj nekoliko pretrga, in da se bo nova taksa dolepila ter uničila poleg stare takse. Že rabljene kvarte se bodo pa žigosale na ta način, da se novi žig udari pod starega, taksa se doplača in nalepi na prijavi. Domino se imajo žigosati kakor kvarte, po predpisih točke 15. čl. 83 navedenega pravilnika. Stare in nove domine se bodo žigosale na isti način, le na nove še nerabljene domine — se lepi taksa na akcinjico poleg stare takse, a taksa za že rabljene domine se dolepi in uniči na prijavi. V obeh slučajih se ta taksa uniči z žigom, s katerim se žigosajo kvarte. Taksa 10 (deset) dinarjev se doplačuje le za one kvarte, na katerih se pozna stari žig in za domine, le glede katerih se vidi na akcinjici dosedanja taksa, drugače je plačati celo takso po tar. br. 236 začasnega zakona o drž. trošarini, taksah in pristojbinah z dne 27. 6. 1921. Stranke izven Ljubljane lahko oddajo prijave in za žigosanje določene kvarte in domine pristojnim oddelkom finančne kontrole, ki jih službenim potom odpremiijo na naslov davčnega urada za mesto Ljubljani. Vse igre, ki niso vnovič odkolkovane od davčnega urada za mesto Ljubljana v dokaz, da se je od njih plačala na novo določena žigovina, se smatrajo po l. 10. 1921 nekolokovanim in se kaznujejo vsi, pri katerih se najdejo kvarte in domine, za katere ni plačana taksa po začasnem zakonu o državni trošarini, taksah in pristojbinah, z desetkratnim zneskom takse, ki bi se bila morala plačati poleg redne takse.

Darovanje. Za »Narodno knjižnico« v M. Soboti so darovali. G. Joško Berlot 80 K, gg. brata Brumen 100 K, gdč. Ladislava Cvirn 40 K, gdč. Justi Pilih 20 K, gdč. Ladislava Cvirn 3 knjige, gdč. Marija Postl 1 knjigo, g. Franjo Kerec 2 knjige, g. Sl. Niševica 1 knjigo. Posnemajte!

Nakan tolvajije. Pred kakim tednom dni je bilo v M. Soboti v družbi dveh oseb pred kavarno Kremenj ukradeno kolo. Po par minutah je oškodovani zapazil, da mu manjka kolo, nakar ga je s pomočjo redarja našel svojo kolo pred kavarno Boroš. Gotovo je hotel storilec skriti kolo in za slučaj, da bi ne iskal oškodovanec, bi lahko brez skrbi ga odpeljal. Kot se čuje bo pristojna oblast ukrenila en tak odlog, da bo moral imeti vsak lastnik kolesa potrjeno, da je njegov.

ŠOLSTVO.

x **Imenovanje:** Ivan Voljč, za pom. učitelja v Trdkovi; Jakob Stanonik, za voditelja v Kančovcih; Vida Korošec, za pom. učiteljico v Šulincih.

x **Stalna namestitev.** Janko Korže, zač. ravnatelj drž. mešč. šoli v Murški Soboti, je imenovan za stalnega ravnatelja. — Josip Gorišek, strokovni učitelj v Trziču, je imenovan za stalnega ravnatelja za drž. mešč. šolo v Dol. Lendavi.

x **Odveza od službe v Prekmurju.** Franc Ausser, učitelj in voditelj v Adrijancih, je odvezan od službe, ker je ni nastopil pravo časno.

x **Usposobljenostni izpiti** za obče ljudske in za meščanske šole (dopolnilni izpiti za osnovne in mešč. šole s slov. učnim jez.) pred državno izpraševalno komisijo v Ljubljani se prično v petek dne 4. novembra t. l. Pravilno opremljene prošnje (kolek za 7 din. in vsaka priloga 1 din., overovljen slovenski prevod učiteljske diplome, zadnji namestitni dekret, domovnica) se naj pošljejo potom okrajnega šolskega sveta pravočasno, da bodo 25. oktobra v rokah izpraševalne komisije.

x **Knjige in stvarne šolske potrebščine za uboge učence.** Okrajni šolski svet je razdelil med šole za uboge učence 500 komadov knjig in več sto peres in svinčnikov. Še enkrat se opozorijo šolski voditelji, da šolske knjige naročujejo potom okrajnega šolskega sveta. Tako naročene knjige pridejo poštine prosto in se dobi za uboge učence vsako ednajsto knjigo brezplačno.

GOSPODARSTVO.

q **Z zagrebškega tržišča** dne 24. septembra: Pšenica se ponuja postavno sremske postaje 1045 do 1055 K, kornica se ponuja 855 do 845 K postavno sremske postaje. Za rž ni večjega interesa a zahteva se zanjo v Vojvodini 870 do 875 kron. Ječmen prihaja na tržišče večinoma iz Srbije in Macedonije ter se oferira postavno Beograd po 880 do 890 K. Za fižol je povpraševanje popustilo. Beli fižol se dobiva po 1020 K, a pisani po 910 do 920 K postavno vagon Zagreb.

q **Na zagrebškem tedenskem sejmu** dne 21. septembra so bile sledeče cene: (za 1 kg žive vage: voli I. vrste 16 do 18K, II. vrste 18 do 22 K, teleta 14 do 17 K; (za 100 kg) seno 450 do 700 K, otava 680 do 800 K, slama 300 do 320 K.

q **Poročilo o stanju posevkov v naši kraljevini.** Stanje posevkov in vpliv vremena na rast poljskih rastlin v prvi polovici tega meseca: vreme umereno, malo dežja. Lepo vreme vpliva na dozorevanje kornice, sadja in grozdja. Kornica letina v večini slučajev zaradi suše ne bo povoljna. Tobak je dober, ker mu je bilo vrejme ugodno. Krmilna in sladkorna pesa bo letos dobro rodila. Otava bo deloma dobro storila. Grozdje se trga in sadje se obira. Vinska in sadna letina bo dobra. Kakovost grozdja in sadja je izvrstna. Rastlinskih boleznih in elementarnih neugod ni bilo.

Proda se 14 rojov v ednoj kišti pri **PRELEC FRANCI** v Murški Črncaj. Cena po dogovori. — Za prezimljenje májo zadosta méda.

Novo prispeli

Cerkveni zvoni

právi iz bronca, jamstvo na deset let. V magazini okoli 50 falátov, rázne velikosti pri: **METALLUM D. D., Zagreb** Ilica 134. Telef. 1—98.

Zahtevajte cenovnike!

SPECIALNO IZDELANJE OCEJNI ROLET

(Stahlrollbalken)

„PRVA V JUGOSLAVIJI“

Prevzeme izdelanje vseh vrst ocelni rolet za nove zgradbe, baute, auzloge i okna. Vsaka naročba se izvršuje na lástni mašinaj v pár dnévaj. Popravila hitro i po ceni. Stavbeniki, trgovci i májstri dobijo znaten popúst. :: ::

Zahtevajte cene z označbov mere!

CERBERUS

patent lakat za ocelne rolete. Či máte cerberus lakati na svojih roletaj, ste gvüsní proti vlomi i lahko mirno spite. :: ::

Mirko Benič, Zagreb,

Opatovina br. 11. — Telefon 9—98.

Šteinkol in drva

se dobijo pri

! Czipoth Viktori !
trgovina z lesom,
drvam in premogom,
Murska Sobota.

Ugoden nakup!

Anton Hack, zemljiški posestnik v Tratah (Wiesebach) hšt. 34 pri Gornjem Cmureki, politični okraj Maribor, prodá takoj svoje 20 orálov (plügov) veliko prvovrstno kmečko vérstvo, obstojéče iz novih hišnih in gospodárskih hrambov, vse v brezhíbnem stáni z njivami, trávniki, velikim sádnim vrtom, gozdom in brajdami. Osem gláv živine. Vérstvo je oddaljeno 5 minut od okrajne ceste Gornji Cmurek—Gornja Radgona in četrt ure od železnice Maribor—Ljutomer. Kupna cena ugodna!

? ŠČÉTE KAJ KÜPITI ?
ALI
MÁTE KAJ ODATI ?

Razglášujte v „Prekmurškom Glásniku“!

Amerikancom!

V Sebeborcih je eden 13 plügov velki grünt na odajo, šteri je v ednom falati. Poleg grünta je telko drv, ka se ž njimi lejko cigla za eden hram zežgé.

Pita se naj pri

Vogler Károli, Cankova.

SAMO EDNOK

probajte pri meni kúpivati leder, poplate pa drüge čevljárske potrebščine, nigdár nete šli v drügo trgovino. Franc Cör trgovec v Murški Soboti.

Fal cena! Dobro blágo!

Leder, kože in poplati.

Kúpujem vsefelé kože, tüdi / vzemem v delo vsefelé sirove kože, štere se izdelüjejo v fabriki I. Sinigoj, prvléj Steijer v Ljutomeri. V zálogi mam vsefelé ledra, poplate in tüdi vse šusterske potrebščine. Pogleđnite v zálogo.

ALBIN SAGADIN

trgovina z ledrom

v BELTINCI, (Prekmurje).

ZVONOVÍ cerkveni iz bronca

dobavlja

„DELTA“ D. D. Zagreb,
Martičeva ul. 15. (produljena Jurišičeva).

TRÜGE

(škrinje) za mrtve v vsákoj velikosti in vse mrtvaške potrebščine se dobijo pri **ALBIN SAGADINI** v Beltinci.